

ROOSEVELT JE PODAL PREGLED SVOJEGA DELOVANJA

**CENE VSEMU JE TREBA POVIŠATI,
DA BODO MOGLI DOLŽNIKI
ZADOSTITI SVOJIM OBVEZNOSTIM**

Inflacija je bila absolutno potrebna, kajti v nasprotnem slučaju bi bila dežela pogrnjena v propast. — Nadprodukcijo je treba omejiti, umazani konkurenci je treba napraviti konec, delavcu naj se pa zviša plača. — Pred dvema mesecema je Amerika umirala — inč za inč.

WASHINGTON, D. C., 7. maja. — Nocoj je zopet govoril po radio predsednik Združenih držav, Franklin D. Roosevelt. V svojem prvem govoru se je bavil skoro izključno le z bančno krizo, danes je pa razpravljal o inflacijskih odredbah, katere bo uvedel pod njegovim naročilu in pod njegovim vodstvom kongres.

Z vsi resnostjo je opozoril predsednik poslušalce, da je bila inflacijska politika edin izhod, kajti v nasprotnem slučaju bi bila dežela pogrnjena v propast.

— Pred par tedni se je morala boriti dežela z najtežavnejšimi problemi, — je rekel, — in ne trdim preveč, če izjavim, da je umirala inč za inč. Cena surovinam je padla tako nizko, da je bilo premoženje naših velikih narodnih ustanov, — bank, hranilnic in zavarovalniških družb — skoro uničeno. Ti zavodi so morali odrejati dražbe in odpovedati kredite, vsled česar je bila uničena lastnina milijonov in milijonov prebivalcev.

— Proti temu je bilo treba ukreniti nekaj radikalnega. — Člani kongresa, — s tem mislim obe stranki, — so se zavedli položaja ter so mi šli v vseh ozirih na roko. Kongresniki so uvideli, da se metode, ki so v normalnih časih obnesejo, ne obnesejo v časih stiske in potrebe. Od kongresa nisem prevzel nobene oblasti, ampak kongres me je določil kot orodje, da izvedem gotove odredbe.

— Najprej smo preskrbeli 250,000 nezaposlenim delo v gozdih in pri nasipih. To so v prvi vrsti mladi ljudje, ki morajo skrbeti za svoje stariše oziroma družine.

— Nato sem pozval kongres, naj spravi v obratovanje največjo vladno last — Muscles Shoals — s čemer bo postalo radovitno ogromno ozemlje v dolini reke Tennessee. Na stotisoče ljudi bo dobilo delo, in ves narod bo imel od tega dobiček.

Nadalje je izjavil predsednik, da je treba zvišati ceno vsem izdelkom, povišati delavcem plače in napraviti konec umazani konkurenci.

— V vseh gospodarskih panogah se je pojavila silna nadprodukcija, ki je tembolj nevarna, ker gre roko v roki z vedno nižajočim se izvozom.

— Danes imamo dovolj vzroka za domnevanje, da so razmere nekoliko boljše kot so bile pred dvema mesecema. Železnice prevažajo več blaga, farmerskim pridelkom so se nekoliko zvišale cene, navzlic temu pa nočem delati nobenih neutemeljenih prerokovanj.

— Vsak se moti, ki domneva, da bo prevzela vlada kontrolo nad poljedelstvom, industrijo in železnicami. Vlada ne bo ničesar prevzela, ampak bo le sodelovala.

— Naš cilj je preprečiti povratek tistih razmer, ki so skoro uničile našo civilizacijo. Tega pa seveda ni mogoče napraviti v enem samem dnevu. Naša politika temelji v vseh ozirih na ustavi, ki je bila uveljavljena pred 150 leti. Brez dvoma bomo pri izvedbi naših načrtov delali napake. Delali bomo po geslu pokojnega predsednika Theodora Roosevelta, ki je rekel: — Če je moje delovanje povprečno le 75 odstotkov pravilno, so moja upanja izpolnjena.

Farmerji se pripravljajo na strijk

POLJSKA IN RUSIJA SE ZBLIŽUJETA

Obe državi vidita v Nemčiji veliko nevarnost. — Pilsudski je zagotovil, da je Poljska prijazna Rusiji.

Varšava, Poljska, 7. maja. — Sovjetskega poslanika Antonova Owsiojenka je v ponedeljek sprejel maršal Pilsudski, katere časti so določili samo diplomatje z zelo važno mislijo. Istega dne zvečer je prišla v Varšavo posebna sovjetska trgovska komisija pod vodstvom namestnika trgovskega komisarja Boyeva, da proučava poljske gospodarske in trgovske razmere. Komisija se je vdeležila poljskega narodnega praznika in vojaške parade v sredo.

Odlični član Pilsudskove stranke, bivši minister Boguslav Miedziński, je odpotoval v Moskvo, da se s poljskim poslanikom vdeleži sovjetske majske proslave v Moskvi.

To je le nekaj znakov rusko-poljskega prijateljstva, ki ima svojo podlago v pred kratkim sklenjeni nenapadalni pogodbi med obema državama. Sovjetska komisija ima nalog zglediti pot do trgovske pogodbe, medtem ko bodo konferenice z maršalom Pilsudskim imele obsežen vpliv na mednarodno politiko Evrope. Sovjeti do sedaj niso zaupali v zagotavljanje poljskega poslanika o miroljubnosti in dobri volji in so vedno sumničeli Poljsko, da ima skrivne misli o novi vojni proti Rusiji, ki je nekoč premagala Poljsko. Sedaj pa je maršal Pilsudski sam zagotovil sovjetskemu poslaniku, da je vojna pozabljena in odstranjena.

Poljska je sedaj odločno na strani Rusije. Nemčiji smatra Poljska za svojo sovražnico, ker zahteva od nje vrnitev dela poljske zemlje ter zahteva izpremembo versailleske pogodbe, ki je določila Poljski sedanjo zapadno mejo. Na drugi strani pa se Poljska ne boji, da bi Rusija zavrgla pogodbo, ki je bila sklenjena v Rigi in ki je določila njeno vzhodno mejo.

Ker je v Nemčiji prišla na krnilo bojovita narodna vlada, je Rusija postala velika prijateljica Poljske in ste obe slovanski državi združeni proti nemški nevarnosti.

Rusija in Poljska odločno nasprotujeta Mussolinijevemu mirovnemu načrtu. Ako pride kdaj do zveze med Nemčijo in Italijo, bo takoj ustanovljena slovanska zveza med Poljsko, Čehoslovasko, Jugoslavijo in Rusijo. Kakor v Varšavi, tako tudi v Moskvi prevladuje isto mnenje, da evropskega miru ne morejo vzdržati samo štiri države: Anglija, Francija, Nemčija in Italija, temveč da imajo pri tem odločilno besedo slovanske države in posebno Rusija.

Trgovska pogodba določa, da italijanska vlada jamči italijanskim trgovcem, ki prodajajo svoje blago Rusiji, do 75 odstotkov vrednosti blaga do letnega skupnega zneska 300,000,000 lir.

Pogodba našteva dolgo vrsto blaga, ki bo izmenjavano med Italijo in Rusijo. Italija bo izvažala največ stroje, avtomobile in električne izdelke, uvažala pa bo največ surov material, les, rudo in pčienico.

DR. GOEBBELS BO PRIŠEL V AMERIKO

Berlin, Nemčija, 4. maja. — Dr. Joseph Goebbels, minister za propagando v Hitlerjevem kabinetu, namerava priti v Združene države na svetovno razstavo v Chicago.

DRŽAVE SO DOLŽNE LIGI

Vsled depresije so Ligini računi zmedeni. — Največ so dolžne latinske države.

Ženeva, Švica, 7. maja. — Vsled depresije so prispevki raznih držav zelo zaostali in dolg se je dvignil že v milijone. Po zadnjem izkazu 31. marca dolguje Ligi 26 držav 23.613.589 zlatih frankov ali \$5.062.753. S tem zneskom bi mogla Liga poslovati devet mesecev, kajti njeni letni izdatki znašajo 33.429.132 zlatih frankov ali \$7.167.205. Vsled neplačanih prispevkov je delovanje Lige v marsičem zelo ovirano.

V plačevanju so najbolj zaostale države Peru, Bolivija in Honduras, toda največ dolguje Kitajska, namreč \$2.194.401. Leta 1929 je Kitajska plačala svoj dolg, toda pozneje je vsled depresije in vojne zopet zaostala, tako da je sedaj njen dolg zopet znatno narastel. Država Peru že dolguje od leta 1920 in je plačala svoj prispevek samo leta 1928. Njen dolg znaša \$540.254.

Bolivija še nikdar ni plačala cellega zneska, dasi je večkrat plačala le del ter dolguje sedaj \$224.071. Honduras plačuje ravno tako neredno in njen dolg znaša \$63.871.

Med dolžnimi državami je 14 latinskih držav. Edini latinski državi, ki nista Ligi dolžni, sta Venezuela in Mehika. Argentina je dolžna \$719.578 in četudi se ni vdeleževala Liginih konferenc od leta 1920, je vendar plačevala svoj prispevek do leta 1929.

Ako se vzamejo Čehoslovaska, Jugoslavija in Rumunska kot Malantanta za enoto, tedaj dolgujejo \$496.839.

NAJNOVEJŠA TRGOVSKA POGODBA

Rusija in Italija sta podpisali trgovsko pogodbo. — Glede carine ima Rusija v Italiji prednost pred vsemi drugimi državami.

Rim, Italija, 7. maja. — Ministrski predsednik Benito Mussolini in sovjetski trgovski komisar Levenson sta podpisala trgovsko pogodbo med Rusijo in Italijo.

Pri tem opravilu sta bila navzoča tudi sovjetski poslanik Vladimir Potemkin in italijanski podtajnik zunanjega ministrstva Fulvio Suvich.

Pogodba polaga posebno važnost na carino ter daje Rusiji pred vsemi državami prednost glede uvoza ruskega blaga v Italijo.

Trgovska pogodba določa, da italijanska vlada jamči italijanskim trgovcem, ki prodajajo svoje blago Rusiji, do 75 odstotkov vrednosti blaga do letnega skupnega zneska 300,000,000 lir.

Pogodba našteva dolgo vrsto blaga, ki bo izmenjavano med Italijo in Rusijo. Italija bo izvažala največ stroje, avtomobile in električne izdelke, uvažala pa bo največ surov material, les, rudo in pčienico.

ODVAJALCA DEKLETA STA NA VARNEM

Detektivki so aretirali brata Buck. — Našli so vso odkupnino. — Starejši brat ni hotel vzeti svojega deleža.

Harwich, Mass., 7. maja. — V soboto popoldne sta bila aretirana brata Cyril in Kenneth Buck, ki sta v torek iz šole odvedla 10 let staro Margaret (Peggy) McMath. Nekaj ur zatem je dobil dekletov oče Neil McMath nazaj celo odkupnino v znesku \$60.000.

McMathov prijatelj William Lee in McMath sta v petek zjutraj ob treh izročila odkupnino v znesku \$60.000 Kennethu Buck, medtem ko je njegov brat Cyril svoj delež \$10.000 odklonil, češ, da z odkupnino ni v nikaki zvezi, temveč, da je samo posredoval med svojim bratom in McMathom.

Kenneth se je spočetka izgovarjal, da je vzel samo \$10.000, kateri znesek je tudi njegova žena takoj prinesla in ga izročila načelniku detektivov generalu Needhamu. Kenneth je zatrjeval, da sta ostalih \$50.000 vzela dva druga odvajalca. Detektivki pa so v Kennethovi sobi našli še \$50.000.

Ves denar je bil izročen okrajnemu pravdniku Croessley.

Ko je mati obeh bratov Mrs. Bertha Buck izvedela za aretacijo svojih sinov, se je onesvestila.

Pravi odvajalec je Kenneth Buck, ki je v avtomobilu svojega brata ugrabil otroka pri šoli in jo je skrnil v neki prazni hiši blizu svojega doma. Peggy je bila po dnevi vedno sama, ponoči pa ji je Kenneth prinašal sandviče in vodo.

Cyril Buck je kot zastopnik svojega brata obljubil McMathovemu prijatelju Leeu, da bo preskrbel, da bo otrok vrnjen proti odkupnini \$70.000. Naročil je, da naj bo denar v dveh zavrtkih, v enem \$10.000, v drugem pa \$60.000. Dogovorjeno je bilo, da se kupčija izvrši na Leeovi jahti Bob.

Na jahti so bili McMath, Lee in Cyril Buck. Kmalu je prišel tudi Kenneth, ki je McMathu stavil svojo zahtevo ter obljubil, da bo pripeljal otroka na določen prostor izven mesta. McMath je takoj šel domov po denar, katerega je dobil od svojega tasta iz Detroita. McMath se je vrnil na jahto in v pomodil Cyrilu Bucku zavitek z \$10.000, toda Buck je denar odklonil. Kenneth pa je sprejel zavitek s \$60.000. Nato je Kenneth odšel in za njim tudi McMath s Cyrilom Buck. Kenneth je res pripeljal otroka na dogovorjeno mesto in McMath se je po dogovoru z odvajalcem vrnil s hčerjo na jahto, kjer bi moral ostati 48 ur, kakor sta zahtevala brata Buck.

Toda že popoldne so se detektivki s patrolnim čolnom pripeljali do jahte ter odpeljali McMatha s hčerko in Leeja domov. Detektivki so pozneje več ur izpraševali McMatha in Leeja in celo zadevo strogo preiskovali in v soboto popoldne sta bila brata Buck aretirana.

Naročite se na Glas Naroda, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

TAJNIK WALLACE BO ŠČITIL ODJEMALCE PRED IZKORIŠČEVALCI

DES MOINES, Iowa, 7. maja. — Dočim si washingtonska vlada prizadeva izboljšati obupen položaj farmerjev, se slednji pripravljajo na generalni strijk, potom katerega skušajo doseči zvišanje cen za svoje pridelke. Priprave za generalni strijk vodijo farmerski voditelji posameznih okrajev. Od jutra do večera se posvetujejo, debatirajo in delajo načrte, toda dosedaj še niso izdelali enotnega programa.

Milo Reno, predsednik Farmers Holiday Association, pravi, da bo generalni strijk izbruhnil v soboto, če ne bodo izpolnjene zahteve farmerjev, naj se določijo minimalne cene za poljedelske produkte.

Že sedaj je jasno, da ne bo šlo vse tako gladko kot je zasnival Milo Reno.

Edward A. O'Neal, načelnik "American Farm Bureau", je proti strijku, češ, da ne bi dovedel do zvišanja cen. Poleg tega je tudi mnenja, da se strijk ne bo kaj prida razširil.

Washington, D. C., 7. maja. — Poljedelski tajnik Wallace bo prekrizal račune izkoriščevalcem, ki se hočejo obogatiti z uvedbo posebnega davka na važne poljedelske produkte. Pridelki, ki bodo obdačeni, morajo nositi poseben listek z navedbo, koliko je znašal davek.

Potemtakem ne bo mogel odjemalec, ki mora itak plačati vse stroške, nihče prepričati, da je bil davek višji nego v resnici.

Albany, N. Y., 7. maja. — Državni kontrolni urad za mleko naznanja farmerjem, trgovcem in odjemalcem, da se bo začela v sredo javna razprava, koliko naj znaša najnižja cena, ki jo mora dobiti farmer za mleko.

Nekateri farmerji v severnem delu dežele nameravajo dne 12. maja zastrajkati, če se cena mleka ne bo povišala.

KMETJE SO OBDAROVALI PAPEŽA

Vatikan City, 7. maja. — Danes je posetilo papeža Pija šest tisoč kmetov iz province. V dar so mu prinesli žive ovce, zajce, kokoši, golobe in sočivje. Neki kmet mu je prinesel rešto čebule, češ, da ni ničesar drugega.

POGREŠANI DRAGULJI DOBLJENI

London, Anglija, 7. maja. — London Daily Herald poroča, da so našli v mestu, kjer je bila usmrčena carjeva družina, več carjevih draguljev, ki predstavljajo vrednost osmih milijonov dolarjev.

VELIKE POŠILJATVE V SIBIRIJO

Istanbul, Turška, 7. maja. — Ker zahtevajo čase odpelje iz Istanbula nenavadno veliko število ladij, ki so namenjene v Vladivostok, so se razširile govorice, da pošilja Rusija v Sibirijo velike množine materiala za izdelovanje municije.

Tekom zadnjega meseca je pe-ljalo skozi Bospor v Vladivostok 16 parnikov 90.000 ton soli in drugega blaga. Navadno mesečni izvoz soli nikdar ne presega 20.000 ton.

RUSIJA ŽELI PRODATI ŽELEZNICO

Sovjetska Rusija zahteva 300,000,000 zlatih rubljev. — Japonska ponuja manj. — Tudi Francija ima svoj delež.

Tokio, Japonska, 7. maja. — Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da je sovjetski zunanji komisar Maksim Litvinov japonskemu poslaniku v Moskvi Tamekiči Ota ponudil kitajsko vzhodno železnico v prodajo za 300,000,000 jenov (okoli \$153,000,000).

Japonska pa je pri volji plačati za železnico samo 80,000,000 jenov, kar je samo okoli 30,000,000 rubljev.

Vojaske oblasti svetujejo vladi, da Japonska odlašaj z odgovorom, ker bo železnica mnogo cenejša, čim dalje čaka.

Japonski je mnogo lažje na tem, da kupi železnico, Rusija bi jo pa tudi rada prodala, ker teče preko Mandžurije, ki je pod japonsko oblastjo. Toda prodaja je zvezana z mnogimi težavami, kajti do te železnice ima tudi pravico Kitajska še po pogodbi s carsko Rusijo, leta 1924 pa je bila pogodba zopet podpisana med Kitajsko in sovjetsko Rusijo.

Poleg tega pa ima pri železnici svoj delež tudi Francija, ki je preskrbela potom rusko-azijske banke potrebni denar za zgradbo železnice. Temu svojemu deležu se Francija do sedaj še ni odpovedala.

Po prvotni pogodbi ima Kitajska prvo pravico kupiti železnico 36 let po njeni izgotovitvi, po 80 letih pa ji pripade zastoj. Železnica je bila dogotovljena leta 1900. Pozneje so sovjeti znizali to dobo na 60 let. Leta 1924 ste se Rusija in Kitajska pogodili, da obe državi določijo bodočnost železnice z izključitvijo vsake tretje stranke. Ta določba je bila zopet obnovljena leta 1929 v Kabarovsku.

Rusija vsled tega ne more prodati Japonski železnice brez posebnega dogovora s Kitajsko. Kitajska vlada ne misli na to, da bi Rusija prodala železnico, ne da bi vprašala Kitajsko.

MOSCICKI BO ŠE NADALJE PREDSEDNIK POLJSKE

Varšava, Poljska, 7. maja. — Tukaj se vzdržujejo vesti, da bo predsednik Ignac Moscicki sprejel ponudbo vladne stranke in zopet kandidiral za predsednika. Ker ima vladna stranka na Poljskem večino, bo brez dvoma izvoljen.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

